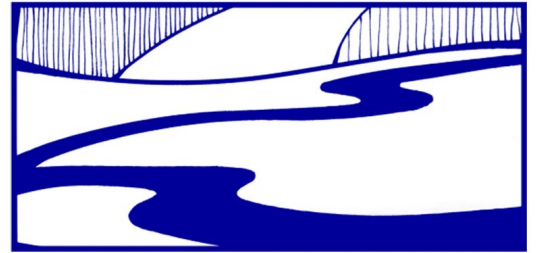

TUSSEN TWEE NETHES

ERFGOEDKRING BEVEL-KESSEL-NIJLEN

T2N - ARTIKEL 14 - JUNI 2026

Alfons Van Brandt (rechts) in actie tegen Stanley Matthews.

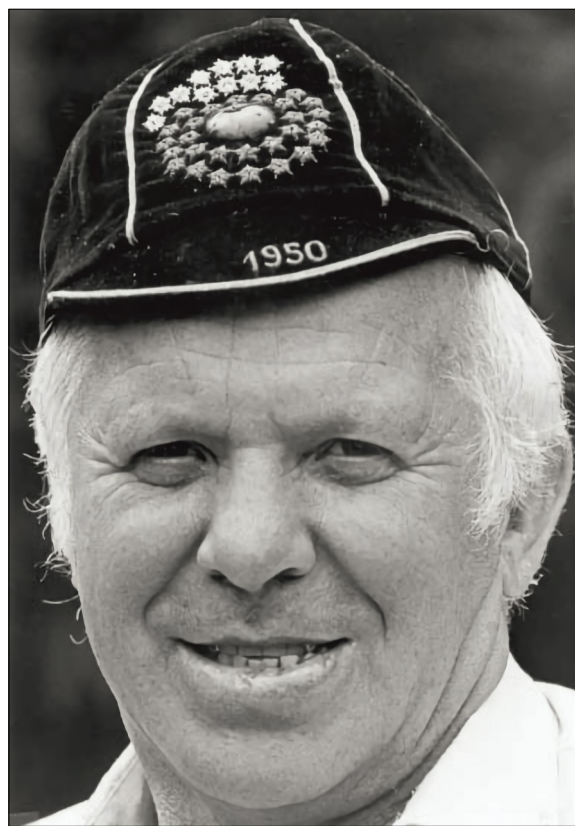
Sepia Marc Verreydt

HOE ALFONS VAN BRANDT UIT KESSEL
ZICH IN ZWITSERLAND 1954 TOT DE EERSTE
BELGISCHE WERELDBEKERHELD KROONDE

Raf Willems

HOE ALFONS VAN BRANDT UIT KESSEL ZICH IN ZWITSERLAND 1954 TOT DE EERSTE BELGISCHE WERELDBEKERHELD KROONDE

Alfons – Fonske – Van Brandt. Geboren op 24 september 1927 en overleden op 24 augustus 2011. Hij vergaarde in de zomer van 1954 wereldwijde roem en bevond zich op het niveau van Hongaarse, Oostenrijkse, Uruguayaanse, West-Duitse, Engelse en Braziliaanse voetbalgrootheden.

1

Fons Van Brandt en zijn petje met 38 sterretjes, die verwijzen naar zijn 38 internationale selecties.

Als beginnende journalist zocht ik meer dan 35 jaar geleden mijn *dorpsgenoot* op voor een terugblikkend gesprek. Hij woonde in de Torennenstraat in Kessel-Station – *de Statie* voor de vrienden – en zelf was ik afkomstig van de Molenstraat in Nijlen. Als kind in de vroege jaren zestig zagen we nog hoe de *Heide* via de Koningsbaan tot bijna achter onze tuin woekerde. De afstand Molenstraat-Torennenstraat bedroeg minder dan drie kilometer. Voor een krant tekende ik in de lente van 1990 een aantal historische Belgische wereldbekerverhalen op. Wie die geschiedenis een beetje kent, komt dan vanzelfsprekend uit bij Alfons – *Fonske*, ook voor de vrienden – Van Brandt. De Rode Duivels namen in 1930, 1934 en 1938 deel aan respectievelijk de Mundial (Uruguay), Mondiale (Italië) en La Coupe du Monde (Frankrijk), maar keerden telkens van de spreekwoordelijk kale reis terug: vier nederlagen op vier wedstrijden. Dat veranderde pas tijdens het *Weltmeisterschaft 1954* in Zwitserland toen België de wereld verbaasde met een zeer onverwacht gelijkspel tegen Engeland, één van de favorieten voor de eindzege.

Een kleine, tengere boerenzoon uit het Kempische dorpje Kessel ontpopte zich tot de held van Bazel op de wereldbeker van 1954. Daar neutraliseerde hij met veel lef en technische bravoure de Engelse balgoochelaar Stanley Matthews. Die gold op dat ogenblik als beste dribbelaar van de wereld. Dat leverde hem als enige Belg een plaats op het elftal van *The Rest of Europe* dat in 1955 in Belfast aantrad tegen Groot-Brittannië. Fons Van Brandt baatte na zijn loopbaan gedurende vijftientig jaar in Lier het voetbalcafé *Belfast* uit. Daar hing een reusachtige ploegfoto uit de oude doos: die van de fameuze *Rest of Europe*, waarop hij zich dus bevond tussen alle toppers van zijn tijd. Hij keek in 1990 met pijn in het hart naar het moderne voetbal dat hij veel te berekend vond.

2

Na de legendarische match waar hij met het Europese elftal Groot-Brittannië naar huis speelde met 4-1 en overladen werd met lof veranderde hij de naam van zijn café in die van de plaats van de historische match: Belfast.

Alfons Van Brandt:

‘Ik denk met weemoed aan de fantasierijke en sierlijke aanvalspatronen van het Oostenrijkse *Wunder-team* van Ernst Happel of het *magische* Hongarije van Ferenc Puskas uit mijn periode. Volledig gebaseerd op technische volmaaktheid.

Ik leerde zelf de stiel thuis op de boerderij, als jongste van zeven broers die in hun vrije tijd niets anders deden dan voetballen. Daar scherpte ik mijn techniek aan. Ik durfde ook oprukken en leerde een sliding uitvoeren. In het begin liep ik als *jongen van den buiten* onwennig rond tussen de vedetten van de nationale ploeg. Rik Coppens zorgde voor de aangename sfeer. Net als onze Engelse coach Bill Gormlie. Een onvergetelijke man. Finland en Zweden, de hinderissen op weg naar het wereldkampioenschap van 1954 in Zwitserland zouden zijn laatste opdrachten voor de nationale ploeg worden, dat was vooraf ge-

weten. Onze aanvoerder Jef Mermans van landskampioen Sporting Anderlecht sprak namens de spelersgroep in de kleedkamer een dankwoord uit. Een ontroerend moment. Misschien lag daar onbewust de kiem voor onze kwalificatie. Finland zetten we moeiteloos opzij met 2-4. Tegen Zweden, dat op papier veel sterker was want in 1952 nog de finale van de Olympische Spelen had verloren van Hongarije, boden we een 2-0 achterstand om in een 2-3 zege. Die overwinning gold als *het mirakel van Stockholm*. Een zege tegen Finland zou de terugmatch tegen de nog niet uitgetelde Zweden overbodig maken. Een simpele opdracht tot tien minuten voor tijd. Toen profiteerden de Finnen van twee monumentale Belgische blunders en van 2-0 ging het alsnog naar 2-2. Grote ontgoocheling. Zweden kwam drie dagen later. Veel volk op de Heizel, Rik Coppens in topvorm en wij versloegen hen met 2-0. De Zweedse pers riep me toen al uit tot beste linksachter van Europa.

Voetbal werd van dan af echt mijn leven. Maar het velde me ook een beetje. Ik kampte met een kapotte knie. De tol van mijn acrobatisch vermogen. Ondanks mijn lenigheid – ik leerde turnen in Nijlen – werd ik geregeld genegeerd omdat ik *slechts* bij Lierse SK voetbalde. Niemand sprak mij voor in Brussel, maar de pers schreef mij steeds opnieuw in de ploeg. Ik viel er toch nog geregeld naast, maar meestal kregen ze dan een flinke pandoering. Zoals op de Heizel tegen Schotland met 0-5 en tegen Oostenrijk met 1-8. Uiteindelijk selecteerden ze me voor het WK 1954. We trokken zonder illusies naar Zwitserland. Tegen de Engelse en Italiaanse profs leken we kansloos. Coppens warmde me in het hotel op met steekelijke opmerkingen: *“Amai Fons, de Matthews zal u*

“Amai Fons, de Matthews zal u nogal inpakken hé. En we komen u niet helpen, hé. Dat zal wat worden seg.”

nogal inpakken hé. En we komen u niet helpen, hé. Dat zal wat worden seg.” En het werd wat. De match van mijn leven zelfs! Matthews dribbelde zich murw op mij. Hoe ik hem opving? Doodgewoon: laten komen. Niet als een gek onbesuisd aanvallen, want dat lokte hij graag uit. Ik liep meer achteruit dan vooruit.

3

Fons Van Brandt ontving in 1955 de Gouden Schoen uit handen van Rik Coppens.

4

De Gouden Schoen, de 'cap' van Fons met het aantal interlands op verwerkt en de wedstrijdbal van België-Nederland uit 1950.

De stand luidde 2-2 na negentig minuten. Bij een gelijkspel schreef het reglement twee keer verlengingen van vijftien minuten voor. We hielden de Engelse profspelers toch onder controle, met een spectaculaire 4-4. Het eerste gelijkspel van België kwam er dus pas bij de vierde wereldbekerdeelname. Die partij had echter zoveel van onze krachten geveegd, dat we op ons tandvlees zaten voor de tweede wedstrijd. Een paar dagen later moesten we weer de wei in met verschillende geblesseerde spelers. De Italianen blonken in hun zijden uitrusting, wij droegen wollen truien bij een temperatuur van 35 graden. De bond had geen rekening gehouden met warm weer en we verloren kansloos met 4-1. Ik dank aan Basel mijn uitverkiezing voor het elftal van *The Rest of Europe* in Belfast in 1955. Opnieuw tegen Stanley Matthews, zelfde

Ze reden met onze familie in een dure open Amerikaanse sjieke wagen door de stad. "Da's eens iets anders dan een mestkar", lachte mijn vader.

scenario. Hij kreeg opnieuw geen vat op mij. Ik werd als een held onthaald in Lier. Wat een ontvangst op het stadhuis! Ik zal dat nooit vergeten. Ze reden met onze familie in een dure open Amerikaanse sjieke wagen door de stad. "*Da's eens iets anders dan een mestkar*", lachte mijn vader. En volk! Wat een massa! Meer dan bij het bezoek dat de koning later eens bracht aan Lier. Nooit gezien! En vervolgens won ik dat seizoen ook de tweede editie van de Gouden Schoen.'

5

Fons – uiterst links in volle actie tijdens de tweede speelronde in het bloedhete Lugano op 20 juni 1954. België moet het onderspit delven tegen de Italiaanse ploeg met 4-1.

Hij was als linkerflankverdediger zijn tijd ver vooruit: aanvalslustig, scherp gevoel voor sliding en briljante techniek. Zijn spel kenmerkte zich ook door acrobatische lenigheid. Toch werd hij vaak over het hoofd gezien door het selectiecomité – zoals dat toen werd genoemd – dat de nationale ploeg samenstelde omdat hij ‘slechts’ bij Lierse SK voetbalde: van zijn achttiende in 1945 tot zijn drieëndertigste in 1958. Toen be-

gaf zijn knie het. Hij vertoefde vijf seizoenen in tweede afdeling en haalde toch achtendertig selecties. Men roemde hem als 'de beste linksachter van Europa' en dat ondervond ook de grote Stanley Matthews. En die beste linksachter van Europa in het midden van de jaren vijftig van de twintigste eeuw was dus afkomstig van Kessel-Station. Alfons – Fonske – Van Brandt.

6

De Belgische nationale ploeg tijdens de Wereldbeker in Zwitserland 1954 . Fons staat derde van rechts.

7

Elftal "The Rest of Europe" Belfast 1955, Rest of Europe – Groot Brittannië 4-1.

De 38 wedstrijden van Fons Van Brandt

Antwerpen, 12.11.1950 : België – Nederland	7-2
Brussel, 10.06.1951 : België – Spanje	3-3
Lissabon, 17.06.1951 : Portugal – België	1-1
Antwerpen, 19.10.1952 : België – Nederland	2-1
Londen, 26.11.1952 : Engeland – België	5-0
Parijs, 25.12.1952 : Frankrijk – België	0-1
Barcelona, 19.03.1953 : Spanje – België	3-1
Amsterdam, 19.04.1953 : Nederland – België	0-2
Brussel, 14.05.1953 : België – Joegoslavië	1-3
Helsinki, 25.05.1953 : Finland – België	2-4
Stockholm, 28.05.1953 : Zweden – België	2-3
Brussel, 29.09.1953 : België – Finland	2-2
Brussel, 08.10.1953 : België – Zweden	2-0
Rotterdam, 25.10.1953 : Nederland – België	1-0
Zurich, 22.11.1953 : Zwitserland – België	2-2
Brussel, 14.03.1954 : België – Portugal	0-0
Antwerpen, 04.04.1954 : België – Nederland	4-0
Zagreb, 09.05.1954 : Joegoslavië – België	0-2
Brussel, 30.05.1954 : België – Frankrijk	3-3
Bazel, 17.06.1954 : Engeland – België	4-4
Lugano, 20.06.1954 : Italië – België	4-1
Brussel, 26.09.1954 : België – Duitsland	2-0
Antwerpen, 24.10.1954 : België – Nederland	4-3
Parijs, 11.11.1954 : Frankrijk – België	2-2
Bari, 16.01.1955 : Italië – België	2-0
Amsterdam, 03.04.1955 : Nederland – België	1-0
Brussel, 04.06.1955 : België – Tsjecho-Slow.	1-3
Praag, 25.05.1955 : Tsjecho-Slow. – België	5-2
Boekarest, 28.09.1955 : Roemenië – België	1-0
Rotterdam, 16.10.1955 : Nederland – België	2-2
Brussel, 25.10.1955 : België – Frankrijk	2-1
Brussel, 11.03.1956 : België – Zwitserland	1-3
Antwerpen, 08.04.1956 : België – Nederland	0-1
Antwerpen, 14.10.1956 : België – Nederland	2-3
Parijs, 11.11.1956 : Frankrijk – België	6-3
Brussel, 27.10.1957 : België – Frankrijk	0-0
Rotterdam, 17.11.1957 : Nederland – België	5-2
Ankara, 08.12.1957 : Turkije – België	1-1
Belfast, 13.08.1955 : Engeland – Vasteland	1-4

8

Ploeg SK Lierse 1955.

ER WAS EENS....
 Zo beginnen alle sprookjes, maar nu luiden ze een stuk realiteit in. Er was eens een stevige, gespierde, donkere krullebol die van Kessel — hij werd er geboren op 24 Juni 1927 — op een Donderdagnamiddag schuchter naar 't veld van Lierse afgedrenteld kwam. Een beetje betuurd keek hij er de drukte na, tot hij goed en wel in een voetbalplunje gestoken werd, en meteen was alle schuchterheid verdwenen. Op een terrein voelde hij zich thuis, leefde hij zich uit. Hebt ge nog gevoetbald, vriend? Ja, hij was eigenlijk bij Kessel aangesloten. Men speelde zijn overgang klaar, maar er zat een voorwaarde aan vast. Kessel kon hem nu niet gebruiken — ze hadden geen jeugd ploegen — maar later zou hij moeten terugkeren, indien hij op negentienjarige leeftijd geen definitieve plaats had verworven in het eerste team van Lierse. Als een zwaard steeds boven zijn hoofd, zwaard dat evenwel zou weggenomen worden door een dubbele omstandigheid. De Kesselse club sprak faillissement uit en Fonske bevocht zich een plaatske bij de grote mensen toen hij nog maar zeventien was. Van de scholieren recht naar ere-afdeling. Een sprong die alleen door uitstekende spelers kan volbracht worden. Intussen heeft Fons een lief vrouweke gevonden — hij huwde op 10-12-49

FONS VAN BRANDT
DE NIEUWE RODE DUIVEL
Een parel aan de Lierse voetbalkroon

9

Er was eens.....

AUTEUR INFO

Raf Willems (°1960)

Groeide op in Nijlen. Hij is auteur en uitgever. Als voetbal-historicus publiceerde hij meer dan zestig boeken over de geschiedenis van 's werelds populairste balsport. Zelf speelde hij zo'n twintig seizoenen en meer dan 600 wedstrijden als doelman in het Kempisch liefhebbersvoetbal. Waarvan de helft voor ZVC Nijlen voor Hodora in de zaalvoetbalcompetitie van Kessel tussen 1994 en 2005.

BRONVERMELDING

Publieke bronnen:

- Heemkundig tijdschrift De Poemp nr. 48, blz. 8-10
- Lyra, Lierse & voetbal in Lier Catenaccio 1 - december 2018

Afbeeldingen:

- Foto 1 en 3: Collectie Erfgoedkring Tussen Twee Nethes
- Foto 4: Erfgoedbank Kempens Erfgoed, digitale collectie archief Lier
- Foto's 2, 8, en 9: Kris Van Brandt, digitale collectie
- Foto's 5, 6 en 7: Rudy Van Nunen, digitale collectie

Niet publieke bronnen:

- Collectie Kris Van Brandt
- Collectie Rudy Van Nunen
- Collectie Raf Willems: Interview Fons Van Brandt

Volgende websites werden geraadpleegd:

- https://nl.wikipedia.org/wiki/Fons_Van_Brandt
- <https://www.hln.be/gouden-schoen/gouden-schoen-in-memorial-zeven-winnaars-gingen-al-van-ons-heen~a39003b9/>
- <https://www.hln.be/nijlen/gouden-schoen-van-kesselaar-en-lierse-icoon-fons-van-brandt-voor-het-eerst-tentoongesteld~a06a64f5/>
- <https://www.gva.be/sport/voetbal/ex-international-en-liersespeler-fons-van-brandt-overleden/38485080.html>
- <https://www.gva.be/regio/antwerpen/rivierenland/nijlen/gouden-schoen-fons-van-brandt-is-pronkstuk-intentoonstelling-over-kempens-sporterfgoed/39638767.html>
- <https://anotandofutbol.blogspot.com/2022/11/seleccion-de-belgica-1951-1985.html>

Online Filmbeelden:

Wedstrijd "The Rest of Europe" – Groot-Brittannië Belfast 1955

- <https://digitalfilmarchive.net/media/great-britain-v-rest-of-europe-1850>
- <https://www.youtube.com/watch?v=Rm9CxBKQtnw&t=8s>
- https://www.youtube.com/watch?v=4iUyolZR_8A&t=5s

Wereldbeker 1954 Zwitserland

- <https://www.youtube.com/watch?v=P5vrR-avliE>
- <https://www.youtube.com/watch?v=ISV3FnLAfgc>
- <https://www.youtube.com/watch?v=NCOARZRtU-U&t=5s>

Laatste interview Fons Van Brandt

- <https://www.youtube.com/watch?v=x4wEX3ca6K0>

WERKTEN MEE AAN DIT NUMMER

REDACTIE

Annelies Tack

Rudy Van Nunen

VORMGEVING & ILLUSTRATIES

Marc Verreydt

CONTACT

Erfgoedkring Tussen Twee Nethes

Bevel-Kessel-Nijlen

www.tussentweenethes.be

tussentweenethes@gmail.com

P.A. Rudy Van Nunen